

UGC NET PAPER 3 NOVEMBER 05, 2017 SHIFT 1 PUNJABI QUESTION PAPER

Note: This Paper contains seventy five (75) objective type questions of two (2) marks each. Attempt all questions.

ਨੋਟ : ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਵਿਚ **ਪੱਛੱਤਰ (75)** ਬਹੁ-ਵਿਕਲਪੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹਨ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਦੋ (2) ਅੰਕ ਹਨ। ਸੱਭ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਲਿਖੋ।

1. ਕਿਹੜਾ ਕਥਨ ਵਧੇਰੇ ਸਹੀ ਹੈ :

- (1) ਕਿਰਿਆ ਵਾਕਸ਼ ਵਿੱਚ ਕਿਰਿਆ ਤੇ ਕਿਰਿਆ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ ਸ਼ਬਦ ਵਿਚਰਦੇ ਹਨ।
- (2) ਕਿਰਿਆ ਵਾਕਸ਼ ਵਿੱਚ ਕਿਰਿਆ ਤੇ ਨਿਪਾਤ ਸ਼ਬਦ ਵਿਚਰਦੇ ਹਨ।
- (3) ਨਾਂਵ ਵਾਕਸ਼ ਵਿੱਚ ਕੇਵਲ ਨਾਂਵ ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ ਸ਼ਬਦ ਵਿਚਰਦੇ ਹਨ।
- (4) ਕਿਰਿਆ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ ਵਾਕਸ਼ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਸ਼ਬਦ ਵਿਚਰਦੇ ਹਨ।

2. ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਂਵ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਰੂਪਾਂਤਰਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ :

(1) ਕਾਰਕ ਤੇ ਪੁਰਖ ਨਾਲ	(2) ਵਚਨ ਤੇ ਕਾਰਕ ਨਾਲ
(3) ਲਿੰਗ ਤੇ ਆਸਪੈਕਟ ਨਾਲ	(4) ਕਾਲ ਤੇ ਪੁਰਖ ਨਾਲ

3. ਪੰਜਾਬੀ ਧੁਨੀ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਨਾਸਕੀ ਸਵਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਹੈ :

(1) ਪੰਜ	(2) ਸੱਤ	(3) ਦਸ	(4) ਬਾਰਾਂ

4. 'ਨੇ' ਸ਼ਬਦ ਕਿਸ ਭਾਸ਼ਾ ਵੰਨਗੀ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਕ ਕਿਰਿਆ ਤੇ ਸੰਬੰਧਕ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ :

(1) ਦੁਆਬੀ	(2) ਪੁਆਧੀ	(3) ਮਾਝੀ	(4) ਮਲਵਈ

5. 'ਮੁੰਡੇ ਦਾ ਮਾਮਾ' ਵਾਕਸ਼ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਪੱਧਰ ਦਾ ਵਿਆਕਰਨਕ ਸੰਬੰਧ ਹੈ :

(1) ਕਰਨ ਕਾਰਕ ਦਾ	(2) ਸੰਬੰਧਵਾਚੀ ਕਾਰਕ ਦਾ
(3) ਕਰਤਾਵਾਚੀ ਕਾਰਕ ਦਾ	(4) ਅਪਾਦਾਨ ਕਾਰਕ ਦਾ

6. 'ਉਸ ਨੇ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਮਾਰਿਆ' ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਪੱਧਰ ਦਾ ਵਿਆਕਰਨਕ ਮੇਲ ਹੈ :

(1) ਕਰਤਾ ਤੇ ਕਿਰਿਆ	(2) ਵਚਨ ਤੇ ਕਾਰਕ ਦਾ
(3) ਕਰਮ ਤੇ ਕਿਰਿਆ ਦਾ	(4) ਕਿਸੇ ਪੱਧਰ ਦਾ ਨਹੀਂ

7. ਕਥਨ (A) : ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਵਾਕੰਸ਼ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ, ਕਿਰਿਆ, ਸੰਬੰਧਕ ਤੇ ਯੋਜਕ ਆਦਿ ਸ਼ਬਦ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਵਿਚਰਦੇ ਹਨ।

ਕਾਰਨ (R) : ਕਿਉਂਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਨਾਂਵ ਵਾਕੰਸ਼ ਤਿੰਨ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਰਤਾਰੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਣ ਕਰਨਾ, ਵਾਕੰਸ਼ ਦੀ ਸਥਾਪਤੀ ਕਰਨਾ ਤੇ ਵਾਕੰਸ਼ ਵਿਚਲੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਯੋਜਕ ਕਰਨਾ।

- (1) (A) ਸਹੀ ਹੈ (R) ਗ਼ਲਤ ਹੈ
- (2) (A) ਗ਼ਲਤ ਹੈ (R) ਸਹੀ ਹੈ
- (3) (A) ਅਤੇ (R) ਦੋਵੇਂ ਸਹੀ ਹਨ
- (4) (A) ਅਤੇ (R) ਆਂਸ਼ਿਕ ਸਹੀ ਹਨ

8. ਪੰਜਾਬੀ ਦੀਆਂ ਧੁਨੀਆਂ ਦਾ ਸਹੀ ਵੇਰਵਾ ਹੈ :

ਸੂਚੀ-I	ਸੂਚੀ-II
(a) ਕੰਠੀ	(i) 5
(b) ਅਘੋਸ਼ ਅਲਪ ਪ੍ਰਾਣ	(ii) 4
(c) ਸੰਘਰਸ਼ੀ	(iii) 2
(d) ਪਾਰਸ਼ਵਿਕ	(iv) 3

ਉਪਰੋਕਤ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਕ੍ਰਮ ਸਹੀ ਹੈ :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(1)	(ii)	(iv)	(iii)	(i)
(2)	(i)	(iii)	(ii)	(iv)
(3)	(ii)	(i)	(iv)	(iii)
(4)	(ii)	(iii)	(iv)	(i)

12. 'ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਮਾਨਵ ਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਮੁੱਢਲੀ ਕਤੀ ਹੈ।' ਇਹ ਕਿਸਦਾ ਕਥਨ ਹੈ :
- (1) A.H. Krappe (2) Ernest Jones
(3) William R. Boscom (4) A.B. Keith
13. 'ਲੋਕ ਕਹਾਣੀਆਂ ਸਾਡੇ ਸਾਂਝੇ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਵਿਰਸੇ ਦੀਆਂ ਪਵਿੱਤਰ ਯਾਦਗਾਰਾਂ ਹਨ' ਕਿਸਦਾ ਕਥਨ ਹੈ :
- (1) Claude Levi-Strauss (2) Alan Dundes
(3) Archer Taylor (4) David Bidney
14. ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ-ਬਿਰਤਾਂਤਾਂ ਵਿਚ ਪਰਾਭੌਤਿਕੀ ਆਫਤਾਂ ਅਤੇ ਸਮਾਜ-ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਔਕੜਾਂ ਨੂੰ ਸਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਯੋਗੀ ਕਾਰਕ ਹਨ :
- (1) ਪੱਛੀ (2) ਰੁੱਖ (3) ਜੰਗਲ-ਬੇਲਾ (4) ਭੂਤ-ਪ੍ਰੇਤ
15. ਲੋਕ-ਧਰਮ ਦੇ ਅਨੁਸਠਾਨ-ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੁੱਖ ਅਤੇ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੇ ਸਹਿਧਰਮ ਦਾ ਸਹੀ ਸੰਯੋਗ ਹੈ :
- (1) ਅੰਬ-ਬ੍ਰਹਮਾ (2) ਬੋਹੜ-ਸ਼ਿਵਜੀ
(3) ਨਿੰਮ-ਵਿਸ਼ਨੂੰ (4) ਪਿੱਪਲ-ਸੀਤਲਾ ਮਾਤਾ
16. ਕਿਸ ਵਿਦਵਾਨ ਨੇ ਬਾਬਾ ਫ਼ਰੀਦ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਚਾਸਰ (Chaucer) ਕਿਹਾ ਹੈ :
- (1) ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੀਵਾਨਾ (2) ਦੇਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (3) ਦੀਵਾਨ ਸਿੰਘ (4) ਸਾਧੂ ਰਾਮ ਸ਼ਾਰਦਾ
17. ਬਕਾ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਹਨ :
- (1) ਹਜ਼ਰਤ ਜੁਨੈਦ ਬਗ਼ਦਾਦੀ (2) ਹਜ਼ਰਤ ਬਦੀਉੱਦੀਨ ਸ਼ਾਹ ਮਦਾਰ
(3) ਅਬੂ ਇਸਹਾਕ ਸਾਮੀ (4) ਅਬਦੁੱਲਾ-ਅਲ ਅਨਸਾਰੀ

18. ਕਥਨ (A) : ਸੂਫੀ ਕਾਵਿ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੇਮ ਰਾਹੀਂ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੂਫੀ ਕਾਵਿ ਵਿੱਚ ਆਤਮਾ ਪਰਮਾਤਮਾ, ਮੁਰੀਦ ਮੁਰਸ਼ਿਦ ਆਦਿ ਦੇ ਸੰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਡਾਢੇ ਵੇਗ ਨਾਲ ਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਕਾਰਨ (R) : ਸੂਫੀਮਤ ਪ੍ਰੇਮ ਆਤਮਾ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਸੰਕਲਪਾਂ ਵਿਚਲੇ ਅੰਤਰ-ਵਿਰੋਧਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨ ਤਕ ਸੀਮਤ ਮਤ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸਹੀ ਹੈ :

- (1) (A) ਅਤੇ (R) ਦੋਵੇਂ ਸਹੀ ਹਨ
- (2) (A) ਠੀਕ ਹੈ ਅਤੇ (R) ਗਲਤ ਹੈ
- (3) (A) ਗਲਤ ਅਤੇ (R) ਠੀਕ ਹੈ
- (4) (A) ਗਲਤ ਅਤੇ (R) ਆਂਸ਼ਿਕ ਠੀਕ ਹੈ

19. ਬੁੱਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ ਦੇ ਕਲਾਮ ਦੇ ਮੁੱਖ ਲੱਛਣ ਹਨ :

- (a) ਸ਼ਰੀਅਤਵਾਦੀ
- (b) ਰੋਹ-ਵਿਦਰੋਹ
- (c) ਸਮਾਜਕ ਤੇ ਰਾਜਸੀ ਚੇਤਨਾ
- (d) ਤੌਹੀਦ

ਉਪਰੋਕਤ ਦਾ ਸਹੀ ਜੁੱਟ ਹੈ :

(1) (a), (b), (c)	(2) (b), (c), (d)
(3) (a), (c), (d)	(4) (a), (b), (d)

20. ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਫੀ ਕਾਵਿ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਅ ਬਿੰਦੂ ਹਨ :

- (a) ਸ਼ਰੀਅਤ ਤੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਦਵੰਦ
- (b) ਵਿਦਰੋਹੀ ਸੁਰ ਤੇ ਪ੍ਰਗੀਤਕਤਾ
- (c) ਸਵੈ-ਭੁਲੇਖਾ ਤੇ ਸਵੈ-ਪਛਾਣ
- (d) ਅਮੈਂ ਅਤੇ ਨਿੱਜਵਾਦ

ਉਪਰੋਕਤ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਹੈ :

(1) (a) ਅਤੇ (b)	(2) (a) ਅਤੇ (c)
(3) (b) ਅਤੇ (c)	(4) (b) ਅਤੇ (d)

21. ਬਾਬਾ ਫਰੀਦ ਜੀ ਦੇ ਸ਼ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਕਿਹੜੇ ਕਿਹੜੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਸ਼ਲੋਕ ਦਰਜ ਹਨ :

- (1) ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ, ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ, ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ, ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ
- (2) ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ, ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ, ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ, ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ
- (3) ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ, ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ, ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ, ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ
- (4) ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ, ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ, ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ, ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ,

22. ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਿਹੜੀ ਬਾਣੀ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਹੈ :

- (1) ਸਲੋਕ ਵਾਰਾਂ ਤੇ ਵਧੀਕ
- (2) ਸੌਂਦ
- (3) ਸਲੋਕ ਸਹਸਕ੍ਰਿਤੀ
- (4) ਸਵੱਈਏ

23. (a) ਕੋਈ ਬੋਲੈ ਰਾਮ ਰਾਮ ਕੋਈ ਖੁਦਾਇ।

ਕੋਈ ਸੇਵੈ ਗੁਸਾਈਆਂ ਕੋਈ ਅਲਾਹਿ।

(ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ)

(b) ਜੇ ਰਤੁ ਲਗੈ ਕਪੜੈ ਜਾਮਾ ਹੋਇ ਪਲੀਤ।

ਜੇ ਰਤੁ ਪੀਵਹਿ ਮਾਣਸਾ ਤਿਨ ਕਿਉ ਨਿਰਮਲ ਚੀਤੁ।

(ਭਗਤ ਕਬੀਰ)

(c) ਜੈਸੇ ਜਲ ਤੇ ਬੁਦਬੁਦਾ ਉਪਜੈ ਬਿਨਸੈ ਨੀਤੁ।

ਜਗ ਰਚਨਾ ਤੈਸੇ ਰਚੀ ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਸੁਨਿ ਮੀਤੁ।

(ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ)

(d) ਗਰਭ ਵਾਸ ਮਹਿ ਕੁਲੁ ਨਹੀ ਜਾਤੀ।

ਬ੍ਰਹਮ ਬਿੰਦੁ ਤੇ ਸਭ ਉਤਪਾਤੀ।

(ਭਗਤ ਨਾਮਦੇਵ)

ਉਪਰੋਕਤ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਣੀ ਰਚਨਾ ਤੇ ਬਾਣੀਕਾਰਾਂ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਸਹੀ ਸੁਮੇਲ ਹੈ :

- (1) (a) ਅਤੇ (c)
- (2) (a) ਅਤੇ (b)
- (3) (b) ਅਤੇ (d)
- (4) (c) ਅਤੇ (d)

24. ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਕਾਵਿ-ਸ਼ਾਸਤਰਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਮੂਲਕ ਤੱਤ ਹਨ :

- (1) ਛੰਦ ਬੱਧਤਾ, ਰੂਪ ਚੇਤਨਾ, ਰਾਗ ਪ੍ਰਬੰਧ, ਸ਼ਾਸਤਰੀਅਤਾ
- (2) ਪੌਰਾਣਿਕ ਆਧਾਰ, ਅਵਤਾਰਵਾਦ, ਸੰਗੀਤਾਤਮਕ, ਰਸ-ਪਰੰਪਰਾ
- (3) ਗਿਆਨ-ਸ਼ਾਸਤਰ, ਪਰਮਾਰਥ, ਸਿਮਰਨ, ਸੰਵਾਦਕਤਾ
- (4) ਜੀਵ, ਸਰਗੁਣਤਾ, ਪ੍ਰਗੀਤਾਤਮਕਤਾ, ਮਿਥਿਹਾਸਕਤਾ

25. ਕਿਸ ਬਾਣੀਕਾਰ ਨੇ ਵਾਰ ਦੇ ਕਾਵਿ-ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰਚਨਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ :

(1) ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ	(2) ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ
(3) ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ	(4) ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ

26. ਅੰਤਰ-ਮਤ ਸੰਵਾਦ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਮੁੱਖ ਬਾਣੀ ਹੈ :

(1) ਜਪੁਜੀ ਸਾਹਿਬ	(2) ਸਿਧ ਗੋਸ਼ਟਿ
(3) ਆਸਾ ਦੀ ਵਾਰ	(4) ਬਾਵਨ ਅੱਖਰੀ

27. ਕਥਨ (A) : ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਸੰਰਚਨਾ ਹੀ ਕੁਝ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੇ ਇਕੋ ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ ਇਹ ਲੋਕ ਤੇ ਪਰਲੋਕ ਦਾ ਸੰਜੁਗਤ ਵਰਣਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਖੰਡ ਅਧਿਐਨ ਵੇਲੇ ਦੋਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਪਰੋਖੇ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।

ਕਾਰਨ (R) : ਗੁਰਬਾਣੀ ਨੂੰ ਦੁਜੈਲੇ ਸਰੋਤਾਂ ਤੋਂ ਕਦੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਦੁਜੈਲੇ ਸਰੋਤਾਂ ਵਿੱਚ ਰਚਨਾ ਦਾ ਖੰਡ ਮਾਤਰ ਹੀ ਪੇਸ਼ ਹੋਵੇ।

ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸਹੀ ਹੈ :

- (1) (A) ਅਤੇ (R) ਦੋਵੇਂ ਸਹੀ ਹਨ
- (2) (A) ਸਹੀ ਹੈ (R) ਗਲਤ ਹੈ
- (3) (A) ਗਲਤ ਹੈ (R) ਸਹੀ ਹੈ
- (4) (A) ਆਂਸ਼ਿਕ ਸਹੀ ਹੈ (R) ਸਹੀ ਹੈ

28. ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀਆਂ ਵਿਆਕਰਨਾਂ ਤੇ ਵਿਆਕਰਨਕਾਰਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਮੇਲਾਨ ਹੈ :

ਸੂਚੀ-I

- (a) ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਆਕਰਣ
(b) ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਸਰਲ ਵਿਆਕਰਨ ਬੋਧ
(c) ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਵਿਆਕਰਨ
(d) ਨਵੀਨ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਆਕਰਨ

ਸੂਚੀ-II

- (i) ਡਾ. ਹਰਕੀਰਤਕ ਸਿੰਘ
(ii) ਪ੍ਰੋ. ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ
(iii) ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤਲਵਾੜਾ
(iv) ਪ੍ਰਿ. ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ

(a) (b) (c) (d)

- (1) (ii) (iii) (i) (iv)
(2) (i) (iii) (iv) (ii)
(3) (ii) (iii) (iv) (i)
(4) (i) (ii) (iii) (iv)

29. ਕਥਨ (A) : ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਟੱਕਰ ਪੰਜਾਬੀ ਕਿੱਸਿਆਂ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਲੱਛਣ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਹੀ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ।

ਕਾਰਨ (R) : ਕਿਉਂਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਪਿਆਰੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਸੰਜਮ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਬੰਧਨ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ।

- (1) (A) ਸਹੀ ਹੈ (R) ਆਂਸਿਕ ਸਹੀ ਹੈ
(2) (A) ਗ਼ਲਤ ਹੈ (R) ਸਹੀ ਹੈ
(3) (A) ਅਤੇ (R) ਦੋਵੇਂ ਸਹੀ ਹਨ
(4) (A) ਆਂਸਿਕ ਸਹੀ ਅਤੇ (R) ਸਹੀ ਹੈ

30. 19 ਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿੱਚ ਸੱਸੀ ਪੁੰਨੂ ਦਾ ਕਿੱਸਾ ਲਿਖਣ ਵਾਲੇ ਕਿੱਸਾਕਾਰਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਜੁੱਟ ਹੈ :

- (1) ਹਾਫਿਜ਼ ਬਰਖੁਰਦਾਰ-ਬਿਹਬਲ
(2) ਆਡਤ-ਸਾਧੂ ਸਦਾ ਰਾਮ
(3) ਸੁੰਦਰ ਦਾਸ ਆਰਾਮ-ਮੁਹੰਮਦ ਬੂਟਾ ਗੁਜਰਾਤੀ
(4) ਹਾਸਮ ਸ਼ਾਹ- ਅਹਿਮਦਯਾਰ

31. ਸੂਚੀ-I ਸੂਚੀ-II
(a) ਮਾਲਵੇ ਦਾ ਕਿੱਸਾ ਸਾਹਿਤ	(i) ਡਾ. ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ
(b) ਕਿੱਸਾ ਪੰਜਾਬ	(ii) ਦੀਵਾਨ ਸਿੰਘ
(c) ਪੰਜਾਬੀ ਕਿੱਸਾ ਕਾਵਿ ਦਾ ਥੀਮ ਵਿਗਿਆਨਕ ਅਧਿਐਨ	(iii) ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ
(d) ਕਿੱਸਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਕਿੱਸਾ ਉਪਰੋਕਤ ਦਾ ਸਹੀ ਕ੍ਰਮ ਹੈ :	(iv) ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ

	(a)	(b)	(c)	(d)
(1)	(ii)	(iii)	(i)	(iv)
(2)	(iii)	(i)	(iv)	(ii)
(3)	(i)	(iv)	(iii)	(ii)
(4)	(iv)	(i)	(iii)	(ii)

32. ਪੰਜਾਬੀ ਕਿੱਸਾ ਕਵੀਆਂ ਦਾ ਸਹੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਕਾਲ ਕ੍ਰਮ ਹੈ :

- (1) ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ, ਹਾਫਿਜ਼ ਬਰਖੁਰਦਾਰ, ਦਮੋਦਰ
- (2) ਫਜ਼ਲ ਸ਼ਾਹ, ਇਮਾਮ ਬਖਸ਼, ਹਾਸ਼ਮ
- (3) ਦਮੋਦਰ, ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ, ਫਜ਼ਲ ਸ਼ਾਹ
- (4) ਮੀਆਂ ਮੁਹੰਮਦ ਬਖਸ਼, ਅਹਿਮਦਯਾਰ, ਦਮੋਦਰ

33. ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ ਦੇ ਜੋਗਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੇ ਸਥਾਨਾਂ ਉੱਤੇ ਹੋਈਆਂ ਲੜਾਈਆਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਹੈ :

- (1) ਮੁਦਕੀ, ਫੇਰੂ ਸ਼ਹਿਰ, ਬਦੋਵਾਲ, ਸਭਰਾਉਂ
- (2) ਰਾਮ ਨਗਰ, ਮੁਦਕੀ, ਸਭਰਾਉਂ-ਚਿਲਿਆਂ ਵਾਲਾ
- (3) ਫੇਰੂ ਸ਼ਹਿਰ, ਬਦੋਵਾਲ, ਚਿਲਿਆਂ ਵਾਲਾ, ਮੁਦਕੀ
- (4) ਸਭਰਾਉਂ, ਬਦੋਵਾਲ, ਰਾਮ ਨਗਰ, ਮੁਦਕੀ

34. ਸਿੰਘਾਂ ਅਤੇ ਫਿਰੰਗੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਈਆਂ ਲੜਾਈਆਂ ਬਾਰੇ ਬਿਰਤਾਂਤ ਲੇਖਕਾਂ ਦਾ ਵਰਗ ਹੈ :
- (1) ਮੁਹੰਮਦ ਬੂਟਾ ਗੁਜਰਾਤੀ, ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ, ਕਾਦਰਯਾਰ
  - (2) ਕਰਮ ਸਿੰਘ, ਕਾਨ੍ਹ ਸਿੰਘ ਬੰਗਾ, ਮਟਕ
  - (3) ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ, ਮਟਕ, ਕਾਨ੍ਹ ਸਿੰਘ ਬੰਗਾ
  - (4) ਅਣੀ ਰਾਏ, ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ, ਬਰਕਤ ਸਿੰਘ ਆਨੰਦ
35. ਪੰਜਾਬੀ ਵੀਰ ਕਾਵਿਧਾਰਾ ਵਿੱਚ 'ਚੰਡੀ ਦੀ ਵਾਰ' ਦੀ ਉਭਰਦੀ ਵਿਲੱਖਣਤਾ ਹੈ :
- (1) ਇਸਤਰੀ ਨਾਇਕਾ ਅਤੇ ਯੁੱਧ ਦਾ ਚਿਤਰਨ
  - (2) ਇਤਿਹਾਸਕਤਾ ਅਤੇ ਪੌਰਾਣਿਕਤਾ ਦਾ ਸੰਜਮ
  - (3) ਯੁੱਧ ਚਿਤਰਨ ਵਿੱਚ ਵੀਰ ਤੇ ਸਿੰਗਾਰ ਰਸ ਦਾ ਸੁਮੇਲ
  - (4) ਪਾਉੜੀ ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਛੰਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ
36. ਕਿਸ ਵਾਰਤਕ ਰੂਪ ਨੂੰ ਸਾਖੀ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ :
- (1) ਬਚਨ
  - (2) ਗੋਸ਼ਟਿ
  - (3) ਸੁਖਨ
  - (4) ਗੁਰਬਿਲਾਸ
37. ਪੁਰਾਤਨ ਜਨਮ ਸਾਖੀ ਦੇ ਹੋਰ ਕਿਹੜੇ ਨਾਂ ਹਨ :
- (1) ਕੌਲਬਰੁਕ ਵਾਲੀ ਤੇ ਆਦਿ ਸਾਖੀ
  - (2) ਵਿਲਾਇਤ ਵਾਲੀ ਤੇ ਹਾਫਿਜ਼ਬਾਦ ਵਾਲੀ ਜਨਮਸਾਖੀ
  - (3) ਭਾਈ ਪੈੜੇ ਮੋਖੇ ਵਾਲੀ ਤੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀਆਂ ਗੋਸ਼ਟਾਂ
  - (4) ਪ੍ਰਾਣ ਸੰਗਲੀ ਤੇ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਦੀ ਜਨਮਸਾਖੀ
38. 'ਪਰਚੀਆਂ ਸੇਵਾ ਦਾਸ' ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ-ਖੇਤਰ ਹੈ :
- (1) ਜੀਵਨ ਬਿਰਤਾਂਤ ਭਾਈ ਸੇਵਾ ਦਾਸ
  - (2) ਸਾਖੀਆਂ ਅੱਠ ਸਿਖ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ
  - (3) ਜਨਮ ਬਿਰਤਾਂਤ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ
  - (4) ਜੀਵਨ ਸਾਖੀਆਂ ਦਸ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ

39. ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਿਰਤਕ ਤੇ ਭੂਗੋਲਿਕ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੇਖਕਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਵਰਗ ਹੈ :

- (1) ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ, ਪ੍ਰਿ. ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ, ਦੀਵਾਨ ਸਿੰਘ ਕਾਲੇ ਪਾਣੀ
- (2) ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਭਾਟੀਆ, ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰੀਤਲੜੀ, ਪ੍ਰੋ. ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ
- (3) ਪ੍ਰੋ. ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ, ਦੇਵਿੰਦਰ ਸਤਿਆਰਥੀ, ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਤੀਰ
- (4) ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਕਮਲਾ ਅਕਾਲੀ, ਹਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੂਪ, ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭਾਟੀਆ

40. ਕਥਨ (A) : ਅਧਿਆਤਮਕ ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ ਤੇ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਆਦਿ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਬਾਰੇ ਲਿਖੇ ਨਿਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਾਤਮਕ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਬੁਧੀ ਤੌਤ ਮੁੱਖ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਕਾਰਨ (R) : ਪਰ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਭਾਵਾਤਮਕ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਨਿਬੰਧ ਵੀ ਵਿਚਾਰ-ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਨਿਬੰਧ ਹੁੰਦਾ ਹੀ ਵਿਚਾਰ-ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸਹੀ ਹੈ :

- (1) (A) ਆਂਸ਼ਿਕ ਸਹੀ ਹੈ (R) ਗਲਤ ਹੈ
- (2) (A) ਅਤੇ (R) ਦੋਵੇਂ ਸਹੀ ਹਨ
- (3) (A) ਸਹੀ ਹੈ (R) ਗਲਤ ਹੈ
- (4) (A) ਅਤੇ (R) ਦੋਵੇਂ ਆਂਸ਼ਿਕ ਸਹੀ ਹਨ

41.

ਸੂਚੀ-I

ਸੂਚੀ-II

(a) ਇਕ ਗੈਰ ਹਾਜ਼ਿਰ ਆਦਮੀ	(i) ਬਲਵੰਤ ਗਾਹਗੀ
(b) ਮੇਰੀ ਆਪ ਬੀਤੀ	(ii) ਪ੍ਰੇਮ ਗੋਰਖੀ
(c) ਪਾਤਾਲ ਦੀ ਧਰਤੀ	(iii) ਅਮਰਜੀਤ ਚੰਦਨ
(d) ਫੈਲਸੂਫੀਆਂ	(iv) ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ

ਉਪਰੋਕਤ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਕ੍ਰਮ ਸਹੀ ਹੈ :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(1)	(iv)	(i)	(iii)	(ii)
(2)	(ii)	(iv)	(i)	(iii)
(3)	(iii)	(i)	(ii)	(iv)
(4)	(i)	(ii)	(iv)	(iii)

42. ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਸਾਹਿਤਕ ਪੱਤਰਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਵਰਗ ਹੈ :

- (1) ਪ੍ਰੀਤਲੜੀ, ਨਾਗਮਣੀ, ਖੋਜ ਦਰਪਣ
- (2) ਆਰਸੀ, ਅਕਸ, ਪਰਖ
- (3) ਲੋਕ ਸਾਹਿਤ, ਫੁਲਵਾੜੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਦੁਨੀਆਂ
- (4) ਸਿਰਜਨਾ, ਸ਼ਬਦ, ਤ੍ਰਿਸ਼ਕੁ

43. ਸੁਰਜੀਤ ਪਾਤਰ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਕਾਵਿ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਆਧਾਰ ਹਨ :

- (1) ਆਧੁਨਿਕ ਬੋਧ, ਆਧੁਨਿਕ ਸੰਵੇਦਨ, ਭਵਿੱਖਮੁਕਤਾ, ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਮੁੱਖਤਾ
- (2) ਸਵੈ-ਸੰਵਾਦ, ਸਵੈ-ਸੰਬੋਧਨ, ਸਵੈ-ਮੁੱਖਤਾ, ਨਾਰੀ-ਮੁੱਖਤਾ
- (3) ਮਨੁੱਖੀ-ਸੰਵੇਦਨਾ, ਆਧੁਨਿਕ ਬੋਧ, ਮਾਨਵਤਾ ਦਾ ਸਿਰਜਨ ਪ੍ਰਗੀਤਕ ਸੁਰ
- (4) ਅਤੀਤਮੁਖੀ, ਅਸਤਿੱਤਵਮੁਖੀ, ਧਰਮ-ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ, ਜਮਾਤੀ ਸੰਘਰਸ਼

44. ਪ੍ਰੋ. ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਕਾਵਿ ਦੇ ਮੁੱਖ ਆਧਾਰ ਹਨ :

- (a) ਸੰਸਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪਰਖੋਕ ਕਰਨ ਦੀ ਰੁਚੀ
- (b) ਸੁਚੱਜੀ ਘਾਤਤ ਅਤੇ ਸ਼ਿਲਪ-ਯੋਗਤਾ
- (c) ਰੁਮਾਨੀ ਆਪਾ ਅਤੇ ਖੁਲ੍ਹ ਦੀ ਤਾਂਘ
- (d) ਤੀਖਣ ਰੋਹ ਅਤੇ ਵਿਦਰੋਹ

ਉਪਰੋਕਤ ਚੋਂ ਸਹੀ ਜੁੱਟ ਹੈ :

(1) (b) ਅਤੇ (c)	(2) (a) ਅਤੇ (c)
(3) (a) ਅਤੇ (d)	(4) (a) ਅਤੇ (b)

45. ਰੁਬਾਈ ਲਿਖਣ ਵਾਲੇ ਕਵੀਆਂ ਦਾ ਸਹੀ ਜੁੱਟ ਨਹੀਂ ਹੈ :

- (1) ਪ੍ਰੋ. ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ-ਹਰਨਾਮ
- (2) ਭਾਰੀ ਵੀਰ ਸਿੰਘ-ਧਨੀਰਾਮ ਚਾੜ੍ਹਕ
- (3) ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੀਵਾਨਾ-ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ ਮੁਸਾਫਰ
- (4) ਧਨੀਰਾਮ ਚਾੜ੍ਹਕ-ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ

46. ਡਾ. ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪੰਜਾਬ ਸੰਕਟ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਮੁਕੰਮਲ ਰਚਨਾ ਦਾ ਨਾਂ ਹੈ :

- (1) ਟੁੱਕੀਆਂ ਜੀਭਾਂ ਵਾਲੇ
- (2) ਉੱਨੀ ਸੌ ਚੁਰਾਸੀ
- (3) ਅਲਫ ਦੁਪਹਿਰ
- (4) ਅਲਵਿਦਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ

47. ਸੂਚੀ-I

ਸੂਚੀ-II

(a) ਪੰਜਾਬ ਮੁੱਖਤਾ	(i) ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ
(b) ਪ੍ਰਕਿਰਤੀਮੁੱਖਤਾ	(ii) ਧਨੀਰਾਮ ਚਾੜ੍ਹਕ
(c) ਪ੍ਰਗੀਤਮੁੱਖਤਾ	(iii) ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ
(d) ਸਭਿਆਚਾਰ ਮੁੱਖਤਾ	(iv) ਪ੍ਰੋ. ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ

ਉਪਰੋਕਤ ਦਾ ਸਹੀ ਜੁੱਟ ਹੈ :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(1)	(iii)	(i)	(iv)	(ii)
(2)	(i)	(ii)	(iii)	(iv)
(3)	(ii)	(iv)	(i)	(iii)
(4)	(iv)	(iii)	(ii)	(i)

48. ਕਥਨ (A) : ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਯੁੱਗ ਤੋਂ ਹੀ ਸਾਡੀ ਕਵਿਤਾ ਪੈਰੋ ਪੈਰ ਬੌਧਿਕਤਾ ਵਲ ਰੁਚਿਤ ਹੋਈ ਹੈ, ਮੂਲ ਮਾਨਵਤਾ ਨੂੰ ਜੁਬਾਨ ਦੇਣ ਦੀ ਥਾਂ ਉਹ ਵਰਗ ਮਾਨਵਤਾ ਦੀ ਪ੍ਰਤਿਨਿਧ ਬਣ ਗਈ ਹੈ, ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਸਰਬਾਰਥ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਉਹ ਖੰਡਾਰਥ ਦੇ ਸੀਮਿਤ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਸੁੰਗੜਦੀ ਗਈ ਹੈ।

ਕਾਰਨ (R) : ਸਿਰਜਨਾ ਵਿੱਚ ਬੁਧੀ ਦਾ ਦਖਲ ਵਧਦਾ ਚਲਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਉਸਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਿਰਜਨ ਸੁਭਾਉ ਬਾਰੇ ਸੰਦੇਹ ਹੋਣ ਲਗ ਪਿਆ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸਹੀ ਹੈ :

- (1) (A) ਅਤੇ (R) ਦੋਵੇਂ ਸਹੀ ਹਨ
- (2) (A) ਸਹੀ ਅਤੇ (R) ਗਲਤ ਹੈ
- (3) (A) ਗਲਤ ਅਤੇ (R) ਆਂਸ਼ਿਕ ਸਹੀ ਹੈ
- (4) (A) ਅਤੇ (R) ਦੋਵੇਂ ਗਲਤ ਹਨ

49. ਆਧੁਨਿਕਤਾਵਾਦੀ ਧਾਰਾ ਦੇ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਵਰਗ ਹੈ :

- (1) ਸੁਰਤੀ, ਆਰੰਭਕਾ, ਜੰਦਰੇ
- (2) ਦਸਤਕ, ਛਾਂਗਿਆ ਰੁਖ, ਮੌਨ ਹਾਦਸੇ
- (3) ਇਲਜ਼ਾਮ, ਕਹਿਕਸ਼ਾਂ, ਪੱਥਰ ਗੀਟੇ
- (4) ਬਿਰਹੜੇ, ਨਾਗਲੋਕ, ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਲਿਖੇ ਹਰਫ

50. ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਆਰੰਭ ਅਤੇ ਰੂਪਾਕਾਰਕ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਕਿਹੜੇ ਤੱਥਾਂ ਬਾਰੇ ਚੇਤਨ ਰਹਿਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ :

- (1) ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਆਰੰਭ ਪੱਛਮੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਧੀਨ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਸਮਾਨੰਤਰ ਚਲਦੀ ਰਹੀ ਹੈ।
- (2) ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ ਪੱਛਮੀ ਕਥਾ-ਵਿਉਂਤ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਨਾਲ ਆਰੰਭ ਹੋਕੇ ਉਸ ਨਾਲ ਸੰਵਾਦ ਸਿਰਜਦੀ ਹੈ।
- (3) ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ ਆਧੁਨਿਕ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਹੌਂਦ ਦਾ ਬਿਰਤਾਂਤ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਬੰਦੇ ਦੇ ਆਧੁਨਿਕਤਾਵਾਦੀ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਤੇ ਸੰਤਾਪਾਂ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰਦੀ ਹੈ।
- (4) ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਆਰੰਭ ਤੇ ਵਿਕਾਸ ਪਰੰਪਰਾ ਦਾ ਪੂਰਨ ਤਿਆਗ ਅਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਸੰਵੇਦਨਾ ਦੀ ਪੁਨਰ-ਰਚਨਾ ਦੀ ਵਿਕਾਸ ਰੇਖਾ ਹੈ।

- 55.
ਸੂਚੀ-I	ਸੂਚੀ-II
(a) ਕਰਨਲ ਨਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ	(i) ਵਿਅਕਤੀਵਾਦੀ ਆਦਰਸ਼ਵਾਦੀ
(b) ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ	(ii) ਪ੍ਰਗਤੀਵਾਦ
(c) ਜਸਬੀਰ ਮੰਡ	(iii) ਮਹਾਂਨਗਰੀ ਚੇਤਨਾ
(d) ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨਰੂਲਾ	(iv) ਉੱਤਰ-ਯਥਾਰਥਵਾਦੀ

ਉਪਰੋਕਤ ਦਾ ਸਹੀ ਮਿਲਾਨ ਹੈ :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(1)	(iv)	(ii)	(i)	(iii)
(2)	(ii)	(i)	(iii)	(iv)
(3)	(iii)	(iv)	(ii)	(i)
(4)	(i)	(iii)	(iv)	(ii)

56. ਕਥਨ (A) : ਪ੍ਰਗਤੀਵਾਦੀ ਧਾਰਾ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ ਆਲੋਚਕਾਂ ਨੇ ਯਥਾਰਥਵਾਦੀ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਤਾਂ ਨਿਆਂਸ਼ੀਲ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਹੈ ਪਰ ਦੂਸਰੀਆਂ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਪੇਤਲਾ ਵਿਸਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਕਾਰਨ (R) : ਕਿਉਂਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਵਧੇਰੇ ਕਰਕੇ ਸਮੀਖਿਅਕ ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿਧੀ ਅਤੇ ਅਧਿਐਨ-ਦਿਸ਼ਟੀ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ।

ਉਪਰੋਕਤ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸਹੀ ਹੈ :

- (1) (A) ਅਤੇ (R) ਦੋਵੇਂ ਆਂਸ਼ਿਕ ਸਹੀ ਹੈ
- (2) (A) ਸਹੀ ਹੈ ਅਤੇ (R) ਆਂਸ਼ਿਕ ਸਹੀ ਹੈ
- (3) (A) ਅਤੇ (R) ਦੋਵੇਂ ਸਹੀ ਹਨ
- (4) (A) ਗਲਤ ਹੈ (R) ਸਹੀ ਹੈ

57. ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਕੰਵਲ ਦੀ ਨਾਵਲਕਾਰੀ ਦਾ ਮੂਲਭੂਤ ਲੱਛਣ ਹੈ :

- (1) ਪ੍ਰਗਤੀਵਾਦੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਰੋਮਾਂਟਿਕ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ
- (2) ਮਾਲਵੇ ਦੇ ਪੇਂਡੂ ਯਥਾਰਥ ਦੀ ਵਾਸਤਵਿਕ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ
- (3) ਤਤਕਾਲੀਨ ਸਮਾਜਿਕ ਮਸਲਿਆਂ ਦਾ ਭਾਵੁਕ ਬਿਰਤਾਂਤ
- (4) ਸਮਾਜਿਕ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦੇ ਰੁਮਾਂਟਿਕ ਗਲਪ-ਬਿੰਬ ਦੀ ਸਿਰਜਨਾ

58. ਸੂਚੀ-I ਸੂਚੀ-II
(a) ਬੈਂਣੇ	(i) ਪੂਣੀ ਦੀ ਔਗ
(b) ਦੀਪੋ	(ii) ਅਭਿਸਾਰਕਾ
(c) ਰੀਟਾ	(iii) ਲੋਹਾ ਕੁੱਟ
(d) ਰੰਜਨਾ	(iv) ਪੱਤਣ ਦੀ ਬੇੜੀ

ਉਪਰੋਕਤ ਦਾ ਸਹੀ ਮੇਲਾਨ ਕਰੋ :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(1)	(iii)	(iv)	(i)	(ii)
(2)	(ii)	(iii)	(iv)	(i)
(3)	(ii)	(iv)	(iii)	(i)
(4)	(i)	(iii)	(ii)	(iv)

59. ਕਾਵਿ ਨਾਟਕਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਪ੍ਰਵਰਗ ਹੈ :

- (1) ਸਾਹਿਬਾਂ, ਸੁਮੇਲ, ਲੱਜਿਆ
- (2) ਬੀਮਾਰ ਸਦੀ, ਫਰਹਾਦ, ਵਣਜਾਰਾ
- (3) ਮਹਾਂਪੋਡਤ ਚਾਰਵਾਕ, ਹਰਿਜਨ, ਪਾਰਸ ਦੀ ਛੁਹ
- (4) ਲੂਣਾ, ਮੁਕਤੀ, ਵਾਰਿਸ

60. ਕੀਰ ਏਲਮ (Keir Elam) ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਅਨੁਸਾਰ ਨਾਟਕ ਦੇ ਮੁੱਖ ਅੰਗ ਹਨ :

- (a) ਨਾਟਕੀ ਪਾਠ
- (b) ਰੰਗਮੰਚੀ ਪਾਠ
- (c) ਮੰਚ ਸੱਜਾ
- (d) ਅਭਿਨੈ

ਉਪਰੋਕਤ ਦਾ ਸਹੀ ਜੁੱਟ ਹੈ :

(1) (a) ਅਤੇ (d)	(2) (a) ਅਤੇ (b)
(3) (b) ਅਤੇ (c)	(4) (b) ਅਤੇ (d)

61. 'ਐਬਸਰਡਵਾਦ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਰੰਗ ਮੰਚ' ਪੁਸਤਕ ਦਾ ਰਚੇਤਾ ਹੈ :
- (1) ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੇਠੀ (2) ਕਮਲੇਸ਼ ਉੱਪਲ
(3) ਆਤਮਜੀਤ (4) ਪਰਕਾਸ਼ ਸਿਆਲ
62. ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਪਰ ਰੰਗਮੰਚ ਦੀ ਰਸਮੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਰੰਗ ਕਰਮੀਆਂ ਦਾ ਸਹੀ ਵਰਗ ਹੈ :
- (1) ਨੀਨਾ ਟਿਵਾਣਾ, ਕੇਵਲ ਧਾਲੀਵਾਲ, ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੇਠੀ
(2) ਹਰਵਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਅਮਰੀਕ ਗਿੱਲ, ਅਜਮੇਰ ਔਲਖ
(3) ਹਰਪਾਲ ਟਿਵਾਣਾ, ਓਮਪੁਰੀ, ਨੀਲਮ ਮਾਨ ਸਿੰਘ
(4) ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ, ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਘੁੰਮਣ, ਆਤਮਜੀਤ
63. ਪੰਜਾਬ ਸੰਕਟ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਰੂਪਾਂਤਰਿਤ ਨਾਟਕਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਜੁੱਟ ਹੈ :
- (1) ਭੱਜੀਆਂ ਬਾਹਾਂ, ਘਰ ਘਰ ਇਹੋ ਅੱਗ
(2) ਹੱਕ, ਬਾਬਾ ਬੋਲਦਾ ਹੈ
(3) ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦਾ ਕੀ ਰੱਖੀਏ ਨਾਂ, ਤੂਤਾਂ ਵਾਲਾ ਖੂਹ
(4) ਮੈਂ ਉਗਰਵਾਦੀ ਨਹੀਂ ਹਾਂ, ਟੈਰੋਰਿਸਟ ਦੀ ਪ੍ਰੇਮਿਕਾ
64. ਕਥਨ (A) : ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕੀ ਸਮੀਖਿਆ ਨਾਟਕ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਨਾਂ ਤਾਂ ਉਸਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੀ ਗਹਿਰਾਈ ਨੂੰ ਤਹਿ ਤੱਕ ਸਮਝਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸਦੀਆਂ ਰੰਗਮੰਚੀ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੇ ਵੱਡੇ ਪਾਸਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ।
- ਕਾਰਨ (R) : ਭਾਵੇਂ, ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ ਆਲੋਚਨਾ ਨਾਟਕੀ ਪਾਠ ਨੂੰ ਸਾਹਿਤ ਸਮੀਖਿਆ ਦੇ ਪੈਟਰਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਵੇਖਦੀ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਉਸਦੀ ਅਰਥਗਤ ਸਮੱਰਥਾ ਨੂੰ ਪਹਿਚਾਣਦੀ ਹੋਈ, ਉਸ ਵਿੱਚੋਂ ਨਵੀਆਂ ਅਰਥਗਤ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ ਕਰ ਲੈਂਦੀ ਹੈ।
- (1) (A) ਅਤੇ (R) ਦੋਵੇਂ ਸਹੀ ਹਨ
(2) (A) ਸਹੀ ਹੈ ਅਤੇ (R) ਗਲਤ ਹੈ
(3) (A) ਗਲਤ ਹੈ ਅਤੇ (R) ਆਂਸ਼ਿਕ ਗਲਤ ਹੈ
(4) (A) ਸਹੀ ਹੈ ਅਤੇ (R) ਆਂਸ਼ਿਕ ਸਹੀ ਹੈ

65. ਕਾਵਿ ਨਾਟਕ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੀਆਂ ਸ਼ੈਲੀਆਂ ਦਾ ਮਿਸ਼ਰਣ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ :

- (1) ਨਾਟਕ, ਕਵਿਤਾ, ਰੰਗਮੰਚ, ਅਭਿਨੈ
- (2) ਨਾਟਕ, ਬਿਰਤਾਂਤ, ਚਿੱਤਰ ਕਲਾ, ਸੰਗੀਤ
- (3) ਕਵਿਤਾ, ਨਾਟਕ, ਨ੍ਰਿਤ, ਸੰਗੀਤ
- (4) ਕਾਵਿ, ਬਿੰਬ, ਨਾਟਕੀ ਟੱਕਰ, ਸੰਗੀਤਕਤਾ, ਸੰਵਾਦ

66. ਪੁਸਤਕ ਅਤੇ ਲੇਖਕ ਦਾ ਸਹੀ ਜੁੱਟ ਹੈ :

- (1) ਤਰਲੋਕ ਸਿੰਘ ਕੰਵਰ - ਸਭਿਆਚਾਰ ਵਿਗਿਆਨ
- (2) ਸੁਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂਰ-ਪਿਆਰ ਤੇ ਪਰਿਵਾਰ
- (3) ਆਤਮਜੀਤ ਸਿੰਘ-ਪਾਠ ਤੇ ਪ੍ਰਸੰਗ
- (4) ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ-ਸਾਹਿਤਕੀ

67. ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਦਾ ਸਹੀ ਵਰਗ ਹੈ :

- (1) ਸ.ਸ. ਜੋਸ਼ੀ, ਸੀਤਾਰਾਮ ਬਾਹਰੀ, ਅਤਰ ਸਿੰਘ
- (2) ਕਪਿਲ ਕਪੂਰ, ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ
- (3) ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ, ਸ.ਸ. ਜੋਸ਼ੀ, ਹਰਕੀਰਤ ਸਿੰਘ
- (4) ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ, ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ

68. ਪੰਜਾਬੀ ਖੋਜ ਲਈ ਨਵੇਂ ਸੰਭਾਵਨਾ-ਖੇਤਰਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਵਰਗ ਹੈ :

- (1) ਪਾਠਗਤ, ਬਿਰਤਾਂਤ-ਸ਼ਾਸਤਰੀ, ਪ੍ਰਤੀਕਵਾਦੀ,
- (2) ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਸਾਰਥਕਤਾ, ਅੰਤਰ-ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ, ਤੰਤਵੀ-ਗਿਆਨਮੂਲਕ (Neuro-cognitive)
- (3) ਤੁਲਨਾਤਮਕ, ਅੰਤਰ-ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ, ਸਮਾਜ-ਸ਼ਾਸਤਰੀ
- (4) ਈਕੋ-ਆਲੋਚਨਾ, ਬਹੁ-ਸਭਿਆਚਾਰਵਾਦ, ਉੱਤਰ-ਬਸਤੀਵਾਦੀ

69. ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਹਾਰਕ ਸਾਹਿਤ-ਸਮਾਲੋਚਨਾ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਗੁਣ ਹਨ :

- (a) ਕਾਵਿ ਕਿਰਤ ਦੀ ਸਵੈ-ਭਰਪੂਰਤਾ
- (b) ਕਾਵਿ ਕਿਰਤ ਦੀ ਏਕਤਾ
- (c) ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਮੁਲਾਂਕਣ

ਉਪਰੋਕਤ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਜੁੱਟ ਹੈ :

- (1) (a) ਅਤੇ (b)   (2) (b) ਅਤੇ (c)   (3) (a) ਅਤੇ (c)   (4) (a), (b) ਅਤੇ (c)

70. ਕਥਨ (A) : ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਉਪਾਧੀ ਨਿਰਪੇਖ ਖੋਜ ਜਿਥੇ ਅਕਾਦਮਿਕ ਮਸਲਿਆਂ ਤੇ ਸੰਦਰਭਾਂ ਦੇ ਸਨਮੁੱਖ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਥੇ ਇਹ ਪੰਜਾਬ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਦੇ ਆਧਾਰਮੂਲਕ ਰੂਪਾਂ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ ਕਰਨ ਵਲ ਵੀ ਉਚੇਚਾ ਧਿਆਨ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਇਹ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਸ਼ੇ ਦਾ ਮਾਈਕਰੋ ਪੱਧਰ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਮੈਕਰੋ ਪੱਧਰ ਦਾ ਖੋਜ ਸੰਦਰਭ ਉਸਾਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਕਾਰਨ (R) : ਕਿਉਂਕਿ ਉਪਾਧੀ ਨਿਰਪੇਖ ਖੋਜ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸੀਮਤ ਹਵਾਲਾ ਗ੍ਰੰਥ ਕੇਂਦਰਤ ਨਾ ਹੋ ਕੇ ਦੀਰਘ ਅਧਿਐਨ ਅਤੇ ਖੋਤਰੀ ਕਾਰਜ ਉਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

- (1) (A) ਅਤੇ (R) ਦੋਵੇਂ ਗ਼ਲਤ ਹਨ।
- (2) (A) ਸਹੀ ਹੈ ਅਤੇ (R) ਗ਼ਲਤ ਹੈ।
- (3) (A) ਆਂਸ਼ਿਕ ਸਹੀ ਹੈ ਅਤੇ (R) ਗ਼ਲਤ ਹੈ।
- (4) (A) ਸਹੀ ਹੈ ਅਤੇ (R) ਆਂਸ਼ਿਕ ਸਹੀ ਹੈ।

71.

ਸੂਚੀ-I

ਸੂਚੀ-II

(a) ਮੋਹਣ ਸਿੰਘ ਦੀਵਾਨਾ	(i) ਪੰਜਾਬੀ ਰਾਮ ਕਾਵਿ
(b) ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ	(ii) ਗੁਰਮੁੱਖੀ ਲਿਪੀ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹਿੰਦੀ ਕਾਵਿ
(c) ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਵੀ	(iii) ਨਿਰਗੁਣ ਸਾਹਿਤ
(d) ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ	(iv) ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰੀ

ਉਪਰੋਕਤ ਦਾ ਸਹੀ ਜੁੱਟ ਹੈ :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(1)	(iii)	(ii)	(i)	(iv)
(2)	(ii)	(i)	(iv)	(iii)
(3)	(i)	(iv)	(iii)	(ii)
(4)	(iv)	(iii)	(i)	(ii)

72. ਪੰਜਾਬੀ ਦੀਆਂ ਉਪਾਧੀ ਨਿਰਪੇਖ ਖੋਜ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਜੁੱਟ ਹੈ :

- (a) ਪ੍ਰਚੀਨ ਬੀੜਾਂ
- (b) ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਫੀ ਕਵੀ
- (c) ਪਾਰਸ ਭਾਗ
- (d) ਸਾਹਿਤਿਆਰਥ

ਉਪਰੋਕਤ ਦਾ ਸਹੀ ਜੁੱਟ ਹੈ :

(1) (a), (c), ਅਤੇ (d)	(2) (b), (c) ਅਤੇ (a)
(3) (a), (b) ਅਤੇ (d)	(4) (b), (c) ਅਤੇ (d)

ਸਾਹਿਤ ਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਰਚਨਾ ਭਾਸ਼ਾ-ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਮਾਡਲਾਂ ਉੱਪਰ ਆਧਾਰਿਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਭਾਸ਼ਾ-ਵਿਗਿਆਨੀ ਅਨੇਕ ਵਾਕਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨਾ ਕਰਕੇ ਵਾਕ-ਵਰਨਣ ਦਾ ਮਾਡਲ ਤਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਵੇਂ ਸਾਹਿਤ-ਵਿਗਿਆਨੀ ਸਾਹਿਤ-ਵਰਨਣ ਦਾ ਮਾਡਲ ਤਿਆਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਭਾਸ਼ਾ-ਨੇਮਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਅਣਗਿਣਤ ਸਾਹਿਤ-ਕਿਰਤਾਂ ਦੀ ਉਪਜ ਪਛਾਣੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਧਿਆਨਯੋਗ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਾਹਿਤ-ਕਿਰਤ ਵੀ ਇਕ ਲੰਮਾ ਵਾਕ ਹੀ ਹੈ ਜੋ ਪ੍ਰਤੀਕ-ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਨੇਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਉਪਜਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਾਹਿਤ-ਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਸਾਹਿਤ-ਸਮੀਖਿਆ, ਸਾਹਿਤ ਮੁੱਲਾਂਕਣ ਜਾਂ ਸਾਹਿਤ-ਇਤਿਹਾਸ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੀ ਹੈ। ਸਾਹਿਤ-ਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਕਾਰਜ ਵਿਧੀ ਉੱਪਰ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ ਰੋਲਾਂ ਬਾਰਤ ਲਿਖਦਾ ਹੈ: ਸਾਹਿਤ-ਵਿਗਿਆਨ ਦਾ ਕੰਮ ਇਹ ਵੇਖਣਾ ਨਹੀਂ ਕਿ ਕਿਹੜੀ ਸਾਹਿਤ-ਸਾਰਥਕਤਾ ਕਿਉਂ ਮੰਨੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਉਂ ਮੰਨੀ ਜਾ ਚੁਕੀ ਹੈ। ਉਸਦਾ ਕੰਮ ਇਹ ਵੇਖਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਸਾਹਿਤ ਸਾਰਥਕਤਾ, ਪ੍ਰਤੀਕ ਦੇ ਭਾਸ਼ਕ ਨੇਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਕਿਉਂ ਮੰਨਣਯੋਗ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਭਾਸ਼ਾ-ਵਿਗਿਆਨੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵਿਆਕਰਣ ਵਲ ਰੁਚਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਸਾਰਥਕਤਾ ਵਲ ਨਹੀਂ ਇਵੇਂ ਸਾਹਿਤ-ਵਿਗਿਆਨੀ ਪ੍ਰਵਚਨ ਦੇ ਵਿਆਕਰਣ ਵਲ ਰੁਚਿਤ ਹੈ, ਉਸਦੀ ਸਾਰਥਕਤਾ ਵਲ ਨਹੀਂ।

ਉਪਰੋਕਤ ਪੈਰਾ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਪੁਸ਼ਨ ਨੰ : 73 ਤੋਂ 75 ਤਕ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦਿਓ :

73. ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਮਾਡਲ ਉੱਪਰ ਆਧਾਰਿਤ ਸਾਹਿਤ-ਵਿਗਿਆਨ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਰਜ ਕੀ ਹੈ ?

- (1) ਸਾਹਿਤ-ਪਾਠ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਵਾਕ-ਵਰਨਣ ਦਾ ਮਾਡਲ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ।
- (2) ਵਾਕ-ਵਰਨਣ ਦੇ ਮਾਡਲ ਵਾਂਗ-ਸਾਹਿਤ ਵਰਨਣ ਦਾ ਮਾਡਲ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ।
- (3) ਸਾਹਿਤਕ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਭਾਸ਼ਾ-ਵਿਗਿਆਨਕ ਆਧਾਰਾਂ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ ਕਰਨਾ।
- (4) ਸਾਹਿਤ-ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾ-ਵਿਗਿਆਨ ਵਿਚ ਗਤੀਸ਼ੀਲ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੀ ਤਲਾਸ਼।

74. ਸਾਹਿਤਕ ਕਿਰਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੈ ?

- (1) ਲੇਖਕ ਦੇ ਅਨੁਭਵ ਦਾ ਭਾਸ਼ਾਗਤ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ
- (2) ਅਜਿਹਾ ਭਾਸ਼ਾਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਜੋ ਸਾਹਿਤਕ ਅਰਥਾਂ ਦਾ ਸੰਚਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ
- (3) ਅਜਿਹਾ ਲੰਮਾ ਵਾਕ ਜੋ ਪ੍ਰਤੀਕ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਨੇਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਰਚਿਆਂ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
- (4) ਸਾਧਾਰਨ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਸੁਹਾਜਾਤਮਕ ਪ੍ਰਯੋਗ ਰਾਹੀਂ ਰਚੀ ਹੋਈ ਸਾਹਿਤ-ਕਿਰਤ

75. ਸਾਹਿਤ-ਵਿਗਿਆਨੀ ਸਾਹਿਤ-ਪ੍ਰਵਚਨ ਦੇ ਕਿਸ ਪੱਖ ਵੱਲ ਰੁਚਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ?

- (1) ਸਾਹਿਤ-ਪ੍ਰਵਚਨ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾਈ ਵਿਉਂਤ ਵੱਲ
- (2) ਸਾਹਿਤ-ਪ੍ਰਵਚਨ ਦੀ ਸਾਰਥਕਤਾ ਵੱਲ
- (3) ਸਾਹਿਤ-ਪ੍ਰਵਚਨ ਦੇ ਅਰਥ-ਪ੍ਰਬੰਧ ਵੱਲ
- (4) ਸਾਹਿਤ-ਪ੍ਰਵਚਨ ਦੀ ਸਾਰਥਕਤਾ ਨਾਲੋਂ ਵਿਆਕਰਨ ਵੱਲ

- o O o -

prepp
Your Personal Exam Guide

Space For Rough Work

prepp
Your Personal Exam Guide